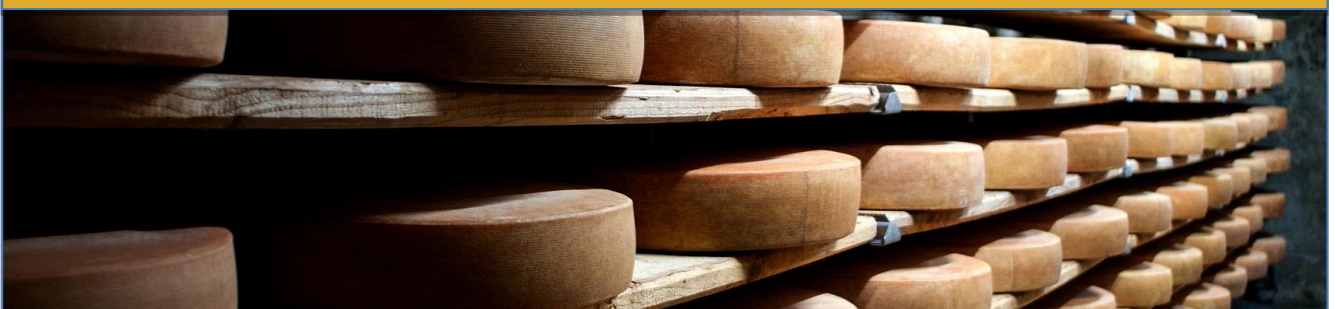

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKEK FÖLDRAJZI JELZÉSEINEK OLTALMA ÉS ELLENŐRZÉSE AZ UNIÓS TAGÁLLAMOKBAN

Köszönetnyilvánítás

E tanulmány az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) munkatársainak közreműködésével készült, akik tevékenyen részt vettek az uniós tagállamok hatóságaitól való információgyűjtésre irányuló első szakaszban és a tanulmány során folyamatosan kapcsolatot tartottak azokkal: Massimo Antonelli (a szellemi tulajdonhoz fűződő jogsértések európai megfigyelőközpontjának kirendelt nemzeti szakértője, projektvezető), Justyna Antolak-Szymanska, Ninoslav Babić, Raffaella Bassi, Juan Bautista Alpañes, Stephane Beslier, Solveiga Bieza, Irena Dotcheva, Francisco Garcia Valero, Justyna Gbyl, Sandra Ibañez, Elena Ionascu, Holger Kunz, Lina Lapinskaite, Stanislava Mikulova, Luis Mora Bajo, Mira Rajh, Ines Ribeiro Da Cunha, Gerrit Schutte, Aiki Spandagou, Krisztina Tilinger, Adriana Van Rooden és Martin Vuijst. Külön köszönet jár az EUIPO és a megfigyelőközpont szellemi tulajdonnal foglalkozó szakértőinek a tanulmány során nyújtott támogatásáért és tanácsaikért: Óscar Mondejar, az EUIPO-ICLAD Jogi Szolgáltatának szolgálatvezetője, Nathan Wajzman, a megfigyelőközpont vezető közgazdásza, valamint Vincent O'Reilly, a megfigyelőközpont jogi és nemzetközi csoportjának vezetője.

Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala a KPMG tanácsadó céget (Róma) bízta meg e tanulmány elkészítésével.

A tanulmány részletes kidolgozásához jelentősen hozzájárult Michele Elio De Tullio, Astrid Wiedersich Avena, valamint Arianna Di Sanno (De Tullio & Partners). Emellett közreműködött még Benedetto Francesco Ballatore, Vincenzo Carrozzino, Bartolomeo Filadelfia és Domenico Vona (olasz Mezőgazdasági, Élelmiszeripari és Erdészeti Minisztérium); UNICRI; Iakovina Bakoulopoulou (görög Vidékfejlesztési és Élelmiszeripari Minisztérium); David Alexandre (az Arendt & Medernach főmunkatársa); Eleni Kokkini (a Helen Papaconstantinou & Partners ügyvédje); Paulo Monteverde (partner a Baptista, Monteverde & Associados-nál); Ana Soeiro (a QUALIFICA/oriGIn Portugal ügyvezető igazgatója); Alberto Ribeiro de Almeida (PhD, professzor a Lusíada Egyetemen, Portóban, az IVDP jogi osztály vezetője); Elena Bertolotto (az ALTIUS munkatársa); Olivier Vrins (partner az ALTIUS-nál); Roxana Sârghi (a Petošević vezető védjegyjogi szakértője); Karel Šindelka (partner a Šindelka & Lachmannovánál); Peter Bolger (partner, a szellemi tulajdonnal, technológiával és adatvédelemmel foglalkozó osztály vezetője az LK Shields Solicitorsnál); Aideen Burke (az LK Shields Solicitors ügyvéd munkatársa); valamint Andrea Ringle (partner a Brl Boege Rohde Luebbehusennél).

Végül, de nem utolsósorban a szerzők köszönetüket fejezik ki az Európai Bizottság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatósága földrajzi árujelzőkkel foglalkozó B3 részlege alkalmazottainak, akik segítséget nyújtottak a tanulmányhoz, és hozzájárultak a folyamatos nyomon követéshez.

JOGI NYILATKOZAT

E jelentés az uniós tagállamok agrárélelmiszer-minőségi politikáikért felelős nemzeti hatóságai által szolgáltatott adatok alapján, illetve a nyílt forrásokból származó kiegészítő információk alapján készült. Az itt található információ semmilyen értelemben nem minősül sem a nemzeti ellenőrző rendszerek ellenőrzésének, sem a teljesítményük hatékonyságára irányuló vizsgálatnak.

A MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKEK FÖLDRAJZI JELZÉSEINEK OLTALMA ÉS ELLENŐRZÉSE AZ UNIÓS TAGÁLLAMOKBAN

2017. december

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

E jelentés a mezőgazdasági földrajzi jelzések oltalmára és ellenőrzésére vonatkozó tanulmány eredménye, amely tekintetében az Európai Bizottság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatósága (DG AGRI) az EUIPO szellemi tulajdonhoz fűződő jogsértések európai megfigyelőközpontjának közreműködését kérte. A tanulmány elsődleges célja, hogy az illetékes hatóságok és az érvényben lévő eljárások – ideértve a jogsértések esetén alkalmazandó végrehajtási intézkedéseket is – feltérképezésével a 28 uniós tagállam a földrajzi jelzések ellenőrzési és oltalmi rendszereire vonatkozó alaposabb ismereteket nyújtson.

A jelentés az élelmiszerek és a mezőgazdasági termékek, a borok, a szeszes italok, valamint az ízesített borászati termékek nemzeti ellenőrző rendszereire vonatkozó általános áttekintést és fogalom meghatározásokat tartalmaz. Emellett részét képezik a nemzeti illetékes hatóságokat és ellenőrző testületeket, valamint azok elérhetőségeit tartalmazó kimerítő lista és a földrajzi árujelzők alkalmazói számára szóló hasznos információk is, annak érdekében, hogy a földrajzi jelzések alkalmazói számára segítséget nyújtson a jogsértésekkel szembeni hatékonyabb védelem elérésében.

A jelentés az egységes információcsomag összegyűjtése érdekében lefolytatott elméleti és gyakorlati kutatások alapján készült el. E kutatási tevékenység a közös „adatgyűjtési program” elkészítésével és a 28 uniós tagállamnak való megküldésével kezdődött, amely program célja az volt, hogy strukturált információt gyűjtsön a földrajzi jelzések ellenőrzésére és oltalmára irányuló rendszerek működéséről az Európai Unió területén.

E kimerítő kutatási tevékenységet követően e jelentésben minden beérkezett adat összegyűjtésre, értékelésre és rendszerezésre került. Éppen ezért nemcsak az elért lefedettség mértéke, de a jelentett információk felépítése és részletességi szintje is nagyban támaszkodik a tagállamok hozzájárulásaira. Pontosabban a 28 tagállamból 23 szolgált információval a kérdőívhez. Ennek megfelelően a fennmaradó 5 tagállam nem szerepel a jelentésben.

A tagállamokra vonatkozó, egységes kutatási programon alapuló harmonizált jelentési rendszer ellenére a benyújtott információ részletességében és terjedelmében különböző és helyenként egyenetlenül fedi az érdekeltségi területeket. Ez tükrözi a tagállamok – uniós jogi keretszabályok égisze alatt történő – ellenőrzések végrehajtására vonatkozó megközelítései heterogenitását is. Az agrár-élelmiszerek földrajzi jelzéseinek nemzeti gazdaságokban betöltött eltérő gazdasági értéke (mind a nemzeti termelés, mind a jó minőségű termékek általános fogyasztása tekintetében) természetesen szintén szerepet játszik ebben. Erre néhány példa:

- az ellenőrzési eljárásokat nem minden esetben kifejezetten a földrajzi jelzések hitelesítésére alakították ki (azok gyakran az élelmiszer- és takarmánybiztonság nemzeti ellenőrzését szolgáló általános ellenőrzési rendszeren belül érvényesülnek) és nem mindig járnak együtt azokkal a szükséges erőforrások;
- a földrajzi jelzésekre vonatkozó végrehajtási rendszer egyes esetekben csak hivatalból történő nemzeti intézkedésekből áll;
- a jogellenes használókkal szemben alkalmazott közigazgatási szankciók rendszere a jogsértések típusai, az elővigyázatossági intézkedések és a jogorvoslatok tekintetében különböző részletességű;

- az élelmiszertermékek származását bizonyító jelzésekre vonatkozó szabályok megsértésére a bűncselekmények különböző típusai csak egyes esetekben alkalmazandók.

Bár e jelentésnek nem célja, hogy a különböző hatályos nemzeti rendszerek hatékonyságát és eredményességét értékelje, ennek ellenére a kérdőívből és a különböző nemzeti megközelítésekből felépített kép általános megfontolásokra ad okot.

AZ ELLENŐRZÉSI JOGOK ÁTRUHÁZÁSA

Minden tagállam rendelkezik a földrajzi jelzések hivatalos ellenőrzését biztosító rendszerrel.

A beszerzett információ alapján megállapítható, hogy a földrajzi jelzéssel ellátott termékek piacra kerülését megelőző hivatalos ellenőrzések jogát általában magán- vagy közjogi ellenőrző testületek gyakorolják – erre pedig az uniós rendeletek értelmében lehetőség van. Azok a tagállamok, amelyek központi hatóságai átruházzák az ellenőrzési jogot (vagy legalább annak egy részét) különösen a következők: Ausztria, Belgium, Bulgária, Horvátország, Dánia, Franciaország, Németország, Olaszország, Luxemburg, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovákia, Szlovénia, Spanyolország, valamint az Egyesült Királyság.

AZ ELLENŐRZŐ TESTÜLETEK AKKREDITÁLÁSA

A kijelölt ellenőrző testületek akkreditálásának uniós szinten meghatározott szabályai – néhány kivétellel – általában betartásra kerülnek. Az uniós rendeleteknek megfelelően a nemzeti akkreditáló testületek az ISO/IEC 17065:2012 („Megfelelőségértékelés – A termékek, eljárások és szolgáltatások tanúsítását végző testületek általános követelményei”) szabványt alkalmazzák. Kiemelendő, hogy e szabvány lépett 2012-től a mezőgazdasági termékekről és az élelmiszerekről szóló 1151/2012/EU rendelet¹ és a szeszes italokról szóló 110/2008/EK rendelet² által megkövetelt EN 45011 szabvány helyébe. Az ízesített borászati termékeket ellenőrző szervek akkreditálása során a 251/2014/EK rendelet³ már az új ISO/IEC 17065:2012 szabvány alkalmazását követeli meg.

ÁLTALÁNOS ADMINISZTRATÍV FELÉPÍTÉS

Az általános adminisztratív felépítés tekintetében minden tagállamban – általában minisztériumi szinten – meghatározható egy, az ellenőrző rendszerek általános koordinációjáért és felügyeletéért felelős központi igazgatási szerv. Egyes tagállamokban a különböző termékágazatokért különböző igazgatási szervek felelnek, ilyen például Bulgária, ahol a minőségi politikák a mezőgazdasági minisztérium (az élelmiszerek és a borok tekintetében) és a gazdasági minisztérium (a borok és a szeszes italok tekintetében) között oszlanak meg. Más tagállamokban különböző minisztériumok végzik a termékek ellenőrzését és a piacok felügyeletét (ilyenek például Franciaország és Spanyolország).

A nemzeti igazgatási rendszer jelentősen befolyásolja a hatáskörök megoszlását.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1151/2012/EU rendelete (2012. november 21.) a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről (HL L 343, 2012.12.14., 1. o.).

² Az Európai Parlament és a Tanács 110/2008/EK rendelete (2008. január 15.) a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kizsereléséről, címkézéséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 39, 2008.2.13., 16. o.).

³ Az Európai Parlament és a Tanács 251/2014/EK rendelete (2014. február 26.) az ízesített borászati termékek meghatározásáról, megnevezéséről, kizsereléséről, jelöléséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról és az 1601/91/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 84, 2008.3.20., 14. o.).

A föderális vagy regionális felépítésű országok tekintetében a minőségi politikákra és a földrajzi jelzések hivatalos ellenőrzésére vonatkozó feladatok és kötelezettségek Ausztriában, Németországban, Belgiumban és Spanyolországban a nemzeti és helyi szintek között oszlanak meg.

Ausztriában a központi hatóságok felelősek az illetékes hatóságok feladatait meghatározó jogszabályok megalkotásáért és a rendszer általános koordinációjáért, míg regionális szinten a kormányzók az illetékes hatóságok előírásait követve hajtják végre a föderális élelmiszeripari politikát.

A német rendszer szintén erősen decentralizált, az uniós rendelkezések által előírt ellenőrzés végrehajtása a *Länder* (föderális államok) hatáskörébe tartozik.

Ehhez hasonlóan Spanyolországban a hatáskörök a 17 autonóm közösségre, valamint Ceuta és Melilla autonóm városokra telepítettek. Ennek eredményeképp Spanyolországban 20 „központi” hatóság van, egy mind a 19 autonóm kormánynak, illetve egy nemzeti szintű, az „autonómia feletti” földrajzi jelzések tekintetében, amelyek az egynél több autonóm közösség/város területére vonatkozó földrajzi jelzésekért felelősek.

Hasonló a helyzet Belgiumban, ahol a termelés ellenőrzése a három „régióra” megosztottan decentralizált, az állam pedig a gazdasági minisztériumán keresztül koordinálja a piacfelügyeletet.

VÁMCHATÓSÁGOK

A hivatalos ellenőrzésekkel megbízott illetékes hatóságok és a kijelölt ellenőrzési testületek majdnem kizárólagosan felelősek a földrajzi jelzések hivatalos ellenőrzéséért. A vámhatóságok szerepe tekintetében kiemelendő, hogy Olaszország, az Egyesült Királyság és Írország kivételével a vámhatóságoknak nincsenek a szellemi tulajdonjogok vámhatósági érvényesítéséről szóló 608/2013/EU rendeletben⁴ meghatározott hatáskörükön és jogi kötelezettségeiken túli feladataik. Az Egyesült Királyság esetében gyakran a vámhatóságok a kijelölt illetékes hatóságok a szeszes italok, a borok és az ízesített borászati termékek és piacok ellenőrzése tekintetében, míg Olaszországban és Írországban a vámhatóságok a szeszes italok földrajzi jelzések ellenőrzését ellátó illetékes hatóságok közé tartoznak. Az olasz megoldás különösen fontos, mivel a szeszes italok ágazatában a vámhatóságok egy egyedi hitelesítési eljárással biztosítják az adóügyi és szellemi tulajdoni megfelelést, amely eljárás az alkoholos termékekre szakosodott laborjaik optimalizált felhasználásán alapul.

ERŐFORRÁSOK

A kutatás alatt nehézségek merültek fel a tagállamok illetékes hatóságai és ellenőrző testületei által végzett tényleges ellenőrzési eljárásokra vonatkozó konkrét információk megszerzése tekintetében. Az élelmiszerláncsal kapcsolatos ellenőrzési eljárásokról szóló összesített adatok tekintetében több tagállam nem szolgáltatott a földrajzi jelzéssel ellátott termékek ellenőrzésében részt vevő laboratóriumokra és erőforrásokra vonatkozó információt.

A kérdőívből egyértelműen kitűnik, hogy a takarmány- és élelmiszerbiztonságra vonatkozó hatósági ellenőrzések végrehajtása érdekében több tagállam is alkalmaz a 882/2004/EK rendelet⁵ által

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 608/2013/EU rendelete (2013. június 12.) a szellemi tulajdonjogok vámhatósági érvényesítéséről és az 1383/2003/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 181., 2013.6.29., 15. o.).

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 882/2004/EK rendelete (2004. április 29.) a takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről (HL L 165., 2004.4.30., 1. o.). Kiemelendő, hogy a kérdőív ideje alatt e rendelet helyébe az élelmiszer- és takarmányjog, valamint az állat-egészségügyi és állatjóléti szabályok, a növény-egészségügyi szabályok és a növényvédő szerekre vonatkozó szabályok alkalmazásának biztosítása céljából végzett hatósági ellenőrzésekről és más hatósági tevékenységekről szóló, 2017. március 15-i (EU) 2017/625 európai parlamenti és tanácsi rendelet lépett.

meghatározott eljárásokat, erőforrásokat és eszközöket annak érdekében, hogy egyidőben a földrajzi jelzésekkel kapcsolatos kötelezettségeiknek is megfeleljenek. Ez a szervezeti modell elfogadható, feltéve, hogy egyes tagállamokban az elérhető erőforrások felhasználása tekintetében hatékonyan bizonyul. Ennek ellenére a fentiekben kifejtetteknek megfelelően e megközelítés a kérdőív egyes területein – például a kiosztott erőforrások, a személyzet képzése, illetve a kockázatelemzési kritériumok és az alkalmazott tervezési módszerek terén – lehetetlenné tette a földrajzi jelzésekkel kapcsolatos adatok begyűjtését.

Emellett a tagállamok a földrajzi jelzésekre vonatkozó uniós rendeletek által meghatározott kötelezettségeket – amelyek szerint a földrajzi jelzések hatósági ellenőrzési tervét és azok eredményeit, valamint az étel- és takarmánybiztonságra vonatkozó, 882/2004/EK rendelet szerinti éves jelentéseket a többéves nemzeti ellenőrzési terv külön részeiben kifejezetten be kell nyújtani az Európai Bizottságnak – nem minden esetben tartják be.

NEMZETI VÉGREHAJTÁSI INTÉZKEDÉSEK

Közigazgatási szankciók

A nemzeti végrehajtási intézkedések kapcsán fontos megjegyezni, hogy a tagállamok eleget tesznek annak az általános követelménynek, amely szerint a földrajzi jelzések olyan alkalmazóival szemben, akik a termék technikai specifikációit (ideértve az elővigyázatossági intézkedéseket is) nem tartják tiszteletben, bírságokból és értékesítési vagy feldolgozási tilalmakból álló közigazgatási szankciórendszer alkalmaznak. A közigazgatási bírságok csoportosítását és osztályozását a részletestől (többek között Olaszország, Lengyelország, Spanyolország helyi szabályozása) az általánosabbig terjedő nemzeti rendszerek határozzák meg.

Hivatalból történő védelem

Bár nem felel meg egyetlen jogi fogalom meghatározásnak sem, de a hivatalból történő védelem az uniós rendeletekben a földrajzi jelzések tekintetében meghatározott általános kötelezettségre utal, amely szerint a tagállamok kötelesek megtenni minden megfelelő közigazgatási és jogi lépést az olyan védett nevek jogellenes alkalmazásának megelőzése vagy megállítása érdekében, amelyek előállítására vagy értékesítésére a nemzeti piacokon kerül sor. Ezen intézkedések célja, hogy az előzetes követelés vagy kérelem nélkül hozott intézkedésekkel az Európai Unió egész területén biztosítsák a bejegyzett elnevezések hatékonyabb védelmét (a nemzeti használók által bejegyzett nevek tervezett hivatalos ellenőrzése mellett) és különösen, hogy egy másik tagállam használói számára védelmet biztosítsanak az adott tagállam piacán.

A földrajzi jelzések hivatalból történő védelme tekintetében jelentős adatok beszerzésére az Európai Unió területén csak korlátozott számú területről (Olaszországból, Franciaországból, Németországból, Spanyolországból, Lettországból, Horvátországból, Lengyelországból, Romániából és Magyarországról) volt lehetőség.

A hivatalból történő intézkedések végrehajtási módjának meghatározása a tagállamok saját hatáskörébe tartozik. A konkrét intézkedések hiánya azonban gátolhatja a földrajzi jelzésekre vonatkozó jogok hatékony végrehajtását.

A közigazgatási és büntetőjogi szankciórendszerek végrehajtásán túl a legtöbb tagállam nem kívánta a földrajzi jelzések végrehajtására vonatkozó további kezdeményezésekre és rendelkezésekre vonatkozó részletekkel szolgálni. Ennek ellenére pozitív példák jellemzik a legtöbb földrajzi jelzéssel rendelkező országokat, mint amilyen Olaszország is, ahol a jogszabály külön testületet jelölt ki a hivatalból történő védelem tekintetében, és sikeres állandó jellegű intézkedések kerültek meghozatalra, például az e-

kereskedelem ellenőrzése és a főbb e-kereskedelmi platformok szolgáltatóival kötött konkrét együttműködési megállapodások területén.

Büntetőjog

A büntetőjogi védelmi rendszer szintén megosztott, bár kisebb mértékben. Az uniós tagállamok többségében a szabályozás sajátos büntetőjogi szankciókat tartalmaz a földrajzi jelzések megsértése esetére, míg Belgiumban, Görögországban, Magyarországon, Lettországon, Litvániában és Hollandiában a szellemi tulajdonjog megsértése esetén megállapítható általános bűncselekményekre és büntetésekre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

Polgári jogi jogorvoslat

Emellett a polgári végrehajtás tekintetében több tagállam rendelkezik olyan jogi eszközökkel – például védjegyjogra, tisztességtelen versenyre és fogyasztóvédelemre vonatkozó jogszabályok keretein belül –, amelyek megfelelő jogorvoslatot biztosítanak a használók és a fogyasztók számára.

EGYÜTTMŰKÖDÉS

A végrehajtási rendszerek részeként információgyűjtésre került sor a tagállamok közti együttműködési intézkedésekre vonatkozóan, annak biztosítása érdekében, hogy a jogsértési eseteket hatékony uniós szintű intézkedések kövessék. Érdekes módon majdnem mindegyik vizsgált tagállam megemlítette az Európai Bizottság élelmiszer-csalás elleni hálózatát és az élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszert (RASFF) mint a földrajzi jelzésekkel kapcsolatos adatok és riasztások megosztásának eszközét. E tekintetben az igazgatási segítségnyújtási és együttműködési rendszer (ISE-rendszer) – amely az igazgatási segítségnyújtás kezelését szolgáló informatikai eszköz – szintén említésre került mint együttműködési eszköz a földrajzi jelzéseket érintő esetekben (Spanyolországban, Litvániában, Olaszországban, Franciaországban, a Cseh Köztársaságban, Bulgáriában és Ausztriában).

A fentiekben már említett módon a nemzeti rendszerekről szóló jelentéshez csatolásra került a „hatóságoknak és a gazdasági szereplőknek szóló iránymutatás”, amely az elérhetősegeket és a jogorvoslatra vonatkozó gyakorlati információkat tartalmazza. Emellett e munkát függelék követi, amelyben a kérdőív során felismert helyes gyakorlatok szerepelnek, amelyek kiegészítő információforrásként és inspirációként szolgálhatnak a tagállamok hatóságai és ellenőrző szervei számára a megfelelő eljárásaik optimalizálásához és a teljesítményük lehetséges javításához. E jelentés kiadásakor a függelék elkészítése az Európai Bizottság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóságának és a magán- és közszektor nemzeti szakértőinek közreműködésével folyamatban van. A függelék közzétételére várhatóan ez év végén fog sor kerülni.

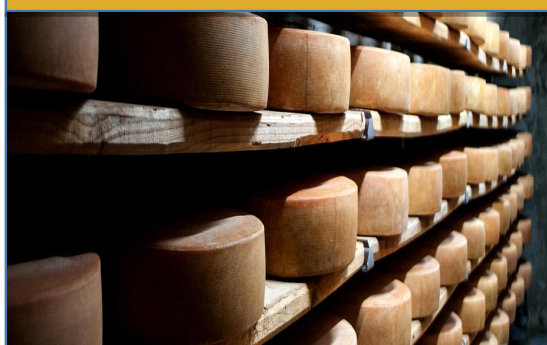
TARTALOMJEGYZÉK

I	A RÖVIDÍTÉSEK FELSOROLÁSA
II	VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ
III	ÁLTALÁNOS HÁTTÉR
IV	MÓDSZERTAN
V	ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS
VI	A FÖLDRAJZI JELZÉSEK UNIÓS NEMZETI ELLENŐRZÉSI RENDSZEREI
	BELGIUM
	BULGÁRIA
	CSEH KÖZTÁRSASÁG
	DÁNIA
	NÉMETORSZÁG
	ÍRORSZÁG
	GÖRÖGORSZÁG
	SPANYOLORSZÁG
	FRANCIAORSZÁG
	HORVÁTORSZÁG
	OLASZORSZÁG
	LETTORSZÁG
	LITVÁNIA
	LUXEMBURG
	MAGYARORSZÁG
	HOLLANDIA
	AUSZTRIA
	LENGYELORSZÁG
	PORTUGÁLIA
	ROMÁNIA
	SZLOVÉNIA
	SZLOVÁKIA
	EGYESÜLT KIRÁLYSÁG
VII	HIVATKOZÁSOK
MELLÉKLET	IRÁNYMUTATÁS A HATÓSÁGOKNAK ÉS A GAZDASÁGI SZEREPLŐKNEK
FÜGGELÉK	A HELYES GYAKORLATOK AZ UNIÓBAN

Avenida de Europa, 4
E-03008 – Alicante
Spanyolország

www.euipo.europa.eu

2017. DECEMBER

A MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKEK
FÖLDRAJZI JELZÉSEINEK
OLTALMA ÉS ELLENŐRZÉSE AZ
UNIÓS TAGÁLLAMOKBAN